

“Hea algus” pakub parimat

Kaks aastat tagasi alustati Avatud Eesti Fondi toetusel eelkooliealiste programmiga “Hea algus”.

Nüüd on sisustatud lasteaiarühmi mitmel pool Eestis, koolitust on saanud kasvatajad, kasvataja-abid ja lapsevanemad. Hiljuti toimus Käärikul järjekordne seminar programmimänezheridele, lapsevanematele, kasvatajatele ja nende abidele.

Samalaadsed programmid, mille meetoodika on loodud koostöös USA Georgetowni ülikooli laste arengu kesksesga, on kasutusel mitmes Kesk- ja Ida-Euroopa riigis. See on kohandatud tavalise Eesti lasteaiaprogrammile ja arvestab meie kultuuritraditsiooni.

Lasteaed ei ole vaid koht, kuhu vanemad lapse hoiule viivad, et ise tööl saaks käia. Lasteaial ja sealsel õpetusel on tähtis koht lapse arengus. Laps naudib omaeliste seltskonda, koos teistega sihipäraselt tegutsedes areneb ta harmooniliselt.

Lasteaiarühm on jaotatud tegevuskeskusteks, kus toimuvad ehitus-, kodu-, rolli-, laua- ja veemängud ning põnevad katsed; loetakse, joonistatakse ja tehakse süüa. Laps otsustab ise, mida ta päeva jooksul teha tahab. Kasvataja

jälgib, suunab ja abistab. Nii õpib laps juba väiksenä ise otsustama, vastutama ja teistega arvestama sündi tundmata. Rühmas on vaikne ja meeldiv: tegevus on pidev ja hajutatud. Tundub, et lapsi on vähe, sest tavapärasest lärmi ei kosta.

Igas rühmas on korraga kohal üks kasvataja ja kaks abi. Mänguasjad ja õppevahendid on riigitel lapse käeulatuses. Seintel ja mujal vabal pinnal on alati väljas laste tööd ja õppevahendid (näiteks maakaart, kell, kalender, tähed, numbrid, rühma reeglid).

Programmi lahutamatuks osaks on tervisekasvatus ja vanemate kaasamine. Lapsele lisab turvatunnet ka see, et tal on lasteaias ema õmmeldud magamiskott ja istumispadi. Isa ja ema viibivad vahel rühmas ja tegutsevad koos lastega.

Kaheaastane töö on näidanud, kui suure eelise annab “Hea algus” võrreldes tavalise lasteaiarühmaga. Lapsevanemad ja kasvatajad leiavad, et selle meetoodika on loomulik ja inimlik. Kui lapsel on heatahtlik, turvaline ning nägus keskkond, kui tal on kõik võimalused arenemiseks, kasvab temast rõõmsameelne, otsustusvõimeline, õpihimuline, ennast ja teisi austav inimene.

Pärast kokkuvõtete tegemist oli

Käärikul arutlusel programmi edasine saatuse. “Hea alguseni” peaksid päris kindlasti kõik lasteaiarühmad jõudma, ükskõik kuidas seda siis ka nimeatakse. Paraku on see märgatavalt kallim, kui lasteaiarühmale ette on nähtud: sanitaarremont, sisustus, kvaliteetsed mänguasjad ja õppevahendid on programmi oluline osa; ka kasvataja abisid on rohkem kui tavarühmas. Samas ei ole vist ükski “Hea algust” kogenud laps, lapsevanem ega kasvataja enam nõus vana töökorralduse juurde tagasi pöörduma. Kuid George Sorose põhimõtteks on võimaluste kättejihatamine, mitte pidev finantseerimine, seepärast tuleb töö jätkamise soovi korral juba kohapeal materiaalseid vahendeid leida.

“Hea alguse” jätkuks kavandatakse nooremale koolieale uut programmi, milles järgitakse samu põhimõtteid. Need ei olegi Eestimaal nii uued, sest juba enne sõda olid tuntud pedagoogi Johannes Käisi kasvatuspõhimõtete aluseks lapse omaalgatus, vaba valik ning üksteise abistamine.

REET SARV

Tallinna 105. lastepäevakodu
lapsevanem